

חדשות הגן הזואולוגי

העשרות, העשרות, העשרות

העשרה סביבתית, כלומר מגוון הפעולות ואמצעי עזר שבהם נעשה שימוש על מנת לגוון את שגרת חייהם של בעלי החיים המוחזקים בגני חיות, הופכת להיות חלק בלתי נפרד מחיי הגן הזואולוגי. המטפלים שלנו עסוקים מאוד בתכנון, בנייה ויישום של אמצעי העשרה לבעלי החיים השונים בגן, והתוצאות ניכרות בשטח. את התהליך מובילה המטפלת נאוה שילר, בליווי רון אלעזרי-וולקני, מנהל הגן. בנוסף, במסגרת הקורס "מחקר, שמירת טבע וחינוך בגני חיות", שהתקיים בשנה"ל תשע"ט (ועומד להתקיים שוב, בפעם השלישית, גם בשנה"ל תש"ף), נערכו פרויקטים להעשרת התנים, הזיקית, החרדונים, חתולי הביצה, היעלים, כוס החורבות, העורבים והפנקים. את כל הפרויקטים בקורס תכננו, בצעו ויישמו תלמידי הקורס, כשהם מלווים מקרוב על ידי המטפלים ונעזרים בהם בעת הצורך.

ימין: הקרקל נהנה מערסל שנבנה מצינורות כיבוי אש; שמאל: עמוד גירוד לחתולי ביצות. תכנון, ביצוע, יישום וצילום: נאוה שילר

את חדשות הגנים תוכלו לקרוא גם [באתר הגן הזואולוגי](#)

עבודות גיבון לרווחת הזיקית

בשר מוגש לזאב על העץ, במטרה לגרום לו להפעיל את גופו, צילום: ליאור טוויג

מתקני העשרה לפנקים

עורב ב"קופסת הפתעות"

דיירים חדשים בגן

כחלק משיתוף הפעולה עם [בית החולים לחיות בר](#) בספארי, קיבלנו לפני כשלושה חודשים שני סיקסקים לשיקום. השניים בילו תקופת שיקום בצפריית החורש ולאחר שהתאוששו שוחררו לשטח הפתוח. ייתכן שכאשר הם ישתקמו כליל הם יחליטו לעזוב את שטח הגן, אך ייתכן גם שהם יחליטו שמספיק טוב כאן כדי להישאר.

את חדשות הגנים תוכלו לקרוא גם [באתר הגן הזואולוגי](#)

בערך בזמן שקיבלנו את הסיקסקים, הגיע אלינו עורבני עם דלקת ברגל. לבקשת בית החולים לחיות בר, העורבני נשאר אצלנו ואושפז במרפאה שלנו. העורבני החלים והתאושש, אולם לא יוכל לשוב לטבע בגלל מוגבלות בתנועת הרגל. ולכן כעת אנו מחפשים את המקום המתאים ביותר לצרכיו בתצוגות הגן השונות.

העורבני בתקופת השיקום, צילום: עמנואל בר

סיקסק בצפריית החורש, צילום: הדר יוסיפון

גוזל החסידה בטיסת בכורה, צילום: רון אלעזרי-וולקני

צעירים חדשים בגן

חלק מהדיירים החדשים בגן הם צעירים שבקעו או נולדו אצלנו: באמצע יולי בקעו בגן אפרוחי מנדרין, שעומדים לקחת חלק במחקרו של ד"ר גל ריבק על [הביומכניקה והאנרגטיקה של שחיית עופות מים](#); שני גוזלי האנפה הגמדית, שבקעו וגדלו בצפריית החורש, גדלים ומתבגרים; משתי הביצים בקן החסידות, שנבנה באמצע הדשא המרכזי, בקעו שני גוזלים, אך רק

אחד מהם שרד. הוא גדל ומתבגר וכבר מתעופף בסיבובים הולכים וגדלים מעל לדשא. ייתכן שהוא יחליט לעזוב אותנו יום אחד ולהצטרף ללהקת חסידות בר; ולפנקים שלנו יש גורים צעירים וחמודים.

את חדשות הגנים תוכלו לקרוא גם [באתר הגן הזואולוגי](#)

ימין: גוזלי אנפה גמדית בחורש, שמאל למעלה: מנדרינים צעירים; שמאל למטה: המנדרינים במתקן המחקר, צילום: דר יוסיפון

ממשיכים בשיפוצים

בכל רחבי הגן אנו ממשיכים בשיפוצים, הן לרווחת בעלי החיים והן לרווחת המבקרים. התחלנו בעבודות בנייה לקראת הרחבה משמעותית של תצוגת **חתולי הביצה**, מה שדרש מחשבה על מציאת מקום הולם ל**קורמורנים**. הוחלט לנסות לשחרר את הקורמורנים לשטח הפתוח, לאחר תהליך אקלום, ולשם כך בנה המטפל חואן ולסקז כלוב הרגלה גדול ונייד, שאותו אפשר להציב במקומות שונים ברחבי הגן. הכלוב הועבר לדשא המרכזי, והקורמורנים הועברו אליו לתקופת אקלום קצרה. לאחר תקופת האקלום הם שוחררו לשטח הפתוח ומיד החלו ליהנות מהשחייה באגם העומד לרשותם. באגם גם נבנו איים מלאכותיים, שימשו להם מקום מנוחה.

התחלת העבודות להרחבת תצוגת חתולי הביצה, צילום: רון אלעזרי-וולקני

אי מלאכותי באגם לרווחת הקורמורנים, צילום: נאוה שילר

העברת הכלוב הנייד למקומו בדשא, צילום: הדר יוסיפון

את הכלוב הנייד אנו עומדים לנצל בעתיד גם כדיר מוגן זמני לאפרוחי ננה ואפרוחי אווזים. באמצעותנו נוכל להעביר את האפרוחים ממקום למקום בדשא הפתוח, ותזונתם תישען על דשא רענן וטרי.

בצער רב אך בלב שלם נפרדנו מהיחמורים שלנו. לאור תוקפנותם הרבה זה כלפי זה במשך חודשים ארוכים בשנה והצורך להפריד ביניהם כתוצאה מכך, הבנו שאנו מעדיפים למצוא להם בית הולם יותר. בשיתוף פעולה עם רשות הטבע והגנים, היחמורים הועברו לחי בר כרמל ואנו מאחלים להם חיים ארוכים, טובים ושלווים שם. במרחב שהתפנה אנו מתכננים לבנות צפריית מדבר, שתחובר לתצוגת היעלים, וכך יהיה מרחב גדול בהרבה לכולם. באזור היחמורים והיעלים התחיל כבר שיפוץ השביל המערבי. השביל מתוכנן מחדש, כך שהוא לוקח בחשבון את המרחבים המחודשים של היעלים ושל צפריית המדבר המתוכננת. הסתיים שיפוץ מבנה השירותים שליד המעבר בין הגנים, והם עומדים כעת לרשות המבקרים בגן. במבנה תא שירותים נגיש ותא שירותים רגיל.

שיפוץ השביל המערבי, צילום: רון אלעזרי-וולקני (ימין), רוני מיכלין (שמאל)

חדשות מחצר הזוחלים

בשבוע האחרון של ספטמבר קיימה רשות הטבע והגנים קורס לוכדי נחשים בגן החיות התנ"כי. כל 17 הנחשים ששימשו להוראה ולהדגמה בקורס זה, שייכים לאוסף הזוחלים שלנו. השנה נזקקה רשות הטבע והגנים למיני נחשים ספציפיים שלא היו באוסף שלנו קודם לכן, ולכן לכדה פרטים מהמינים הנחוצים והעבירה אותם אלינו. לאחר הקורס הוחזרו אלינו הנחשים לצורכי הוראה והדרכה.

אוסף הנחשים והלטאות הגדול שלנו שימש לא מזמן את החוקר ג'ונתן גולדנברג, דוקטורנט באוניברסיטת גנט, בלגיה. ג'ונתן חוקר את המאפיינים התרמיים ואת האבולוציה של צבעי המעטה החיצוני של הגוף של מינים בסדרת הקשקשאים (Squamata). מטרת המחקר היא לחזות כיצד ישפיעו שינויי האקלים על תפוצת מינים אלה. מחקר זה הוא חלק מפרויקט מחקר גדול יותר, שבו מנסים החוקרים להבין כיצד משתנה בהירות העור של זוחלים כתוצאה מלחצים סביבתיים שונים. באמצעות המידע הנאסף בונים החוקרים מודל המסוגל לחזות כיצד יתמודדו המינים השונים עם שינויי האקלים. בגן הזואולוגי, המטפל ברק לוי וקרן בישופ, סטודנטית מאוניברסיטת גנט שהגיעה עם ג'ונתן, סייעו לג'ונתן במדידת החזרי האור מ-30 מיני נחשים ולטאות שונים באמצעות ספקטרופוטומטר. המדידות נערכו משני צדי הנחשים והלטאות, ובמדידות הנחשים הארסיים נעשה שימוש בצינורות לפי עובי ואורך הנחש. הייתה זו חוויה מעניינת ויוצאת דופן לכל הצדדים.

גם בחצר הזוחלים יש לנו רבייה! בתחילת ספטמבר גילה ברק השרצה של נחשית חולות – מין של חומט החי בישראל ובמדינות השכנות.

